

گازهای گلخانه‌ای و اثرات آن‌ها بر تغییرات اقلیم و اکوسیستم‌های دریائی

حجت اله فروغی فرد^{1*}؛ کیومرث روحانی قادیکلایی¹؛ محمدرضا زاهدی¹؛ مریم معزی¹؛ عیسی

عبدالعلیان¹

¹ پژوهشکده اکولوژی خلیج فارس و دریای عمان، موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور، سازمان تحقیقات، آموزش و

ترویج کشاورزی، بندرعباس

*مسئول مکاتبات: fourooghifard@yahoo.com

چکیده: گازهای گلخانه‌ای حاصل از سوختن سوخت‌های فسیلی برای تولید انرژی، توسعه حمل و نقل و صنعت و همچنین فعالیت‌های جنگل زدائی و افزایش کشاورزی بوده که انتشار آن‌ها منجر به تغییرات اقلیم می‌گردد. گازهای گلخانه‌ای عمدتاً شامل دی‌اکسید کربن (CO_2)، متان (CH_4)، دی‌اکسید نیتروژن (NO_2) و گازهای صنعتی حاوی فلئوئور می‌باشند. این گازها به آسانی به اشعه‌های خورشیدی با طول موج پائین اجازه عبور از جو زمین داده، اما مانع از عبور امواج با طول موج بلند ناشی از گرم شدن زمین شده و قسمتی از آن‌را جذب نموده و قسمتی دیگر را به سطح زمین و اقیانوس‌ها بازتاب می‌دهند. اسیدی شدن آب‌ها در افزایش میزان CO_2 ، ذوب شدن یخ‌ها و افزایش سطح آب دریاها و اقیانوس‌ها، گرم‌تر شدن دمای آب اقیانوس‌ها، از مهم‌ترین تأثیرات ناشی از تغییرات اقلیم بر روی اکوسیستم‌های دریائی هستند که به‌نوبه خود زندگی بشر را تحت تأثیر خود قرار می‌دهند. تخریب زیستگاه‌های نوزادان آبزیان و مناطق تخم‌گذاری پرندگان آبی به دلیل بالا آمدن سطح آب دریاها، اختلال در جذب یون کربنات مورد استفاده برای ساخت پوسته‌های آهکی در آبزیانی از قبیل صدف‌ها و سخت‌پوستان به دلیل اسیدی شدن آب‌ها از طریق افزایش حلالیت گاز CO_2 در آب اقیانوس‌ها، تغییر سن تولیدمثل و شرایط زیست آبزیان و مرگ مرجان‌ها و تغییر الگوی جریان‌ات فراچاهنده به دلیل افزایش دمای آب دریاها از مهم‌ترین پیامدهای تغییر اقلیم است. مناطق ساحلی که بیشترین بار تولیدات آبزیان و تجارت را به‌عهده دارند، بیشترین تأثیر را از تغییرات اقلیم دریافت می‌نمایند و در کشورهای توسعه نیافته و یا کمتر توسعه یافته به‌علت فقدان زیرساخت‌های عمومی و بار آلودگی و شیوع بالای عوامل بیماری‌زا و غیره، توانائی انطباق با شرایط جدید را محدود می‌سازند. پیشنهاد نهایی برای حفاظت از بخش شیلات و آبی‌پروری و جوامع ساکن در مناطق ساحلی که دارای حداقل توانایی برای تحمل شرایط ناشی از اثرات ویرانگر تغییرات آب‌وهوایی را دارند، شناسایی آسیب‌پذیرترین گونه‌ها و جوامع آبی، کمک‌های دولتی برای سازگاری با شرایط پیش آمده، بررسی محدودیت‌های بخش خصوصی برای سازگاری و جستجو برای سازگاری‌های مناسب است که به کاهش درازمدت آسیب‌پذیری کمک می‌کند.

کلیدواژه‌ها: گازهای گلخانه‌ای، تغییر اقلیم، گرم شدن زمین، اسیدی شدن آب‌ها، افزایش سطح دریا